

LA CAMPANA DE GRACIA

NOI LÓPEZ, EDITOR

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

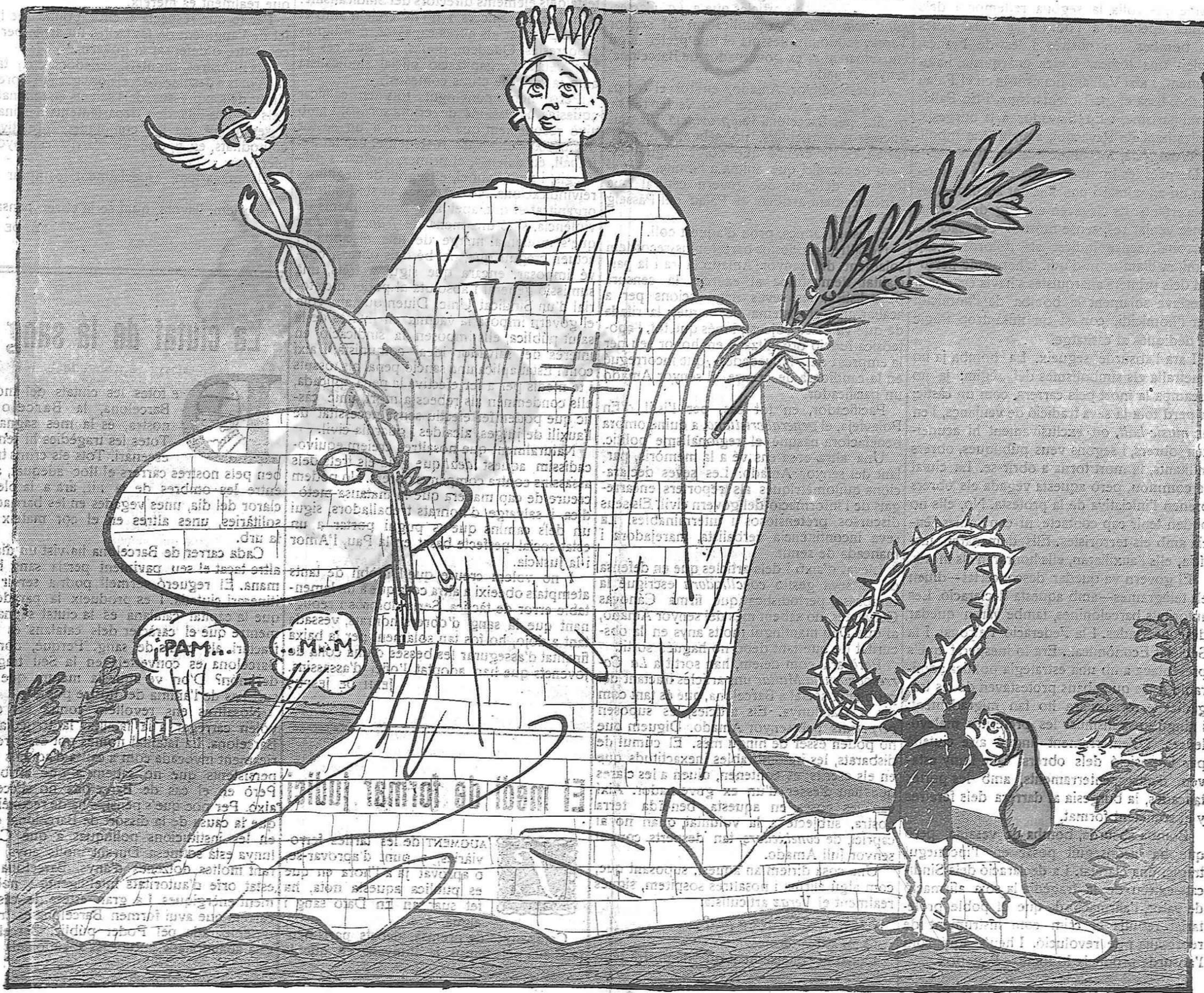
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELEFONO AE4115. — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelonà cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50, — ESTRANGER, 2'50

DAVANT L'ESTÀTUA DE LA PUBILLA

—Noia, es veu que les flors no s'han fet per a tu. Té, aquí tens aquesta, que bé te la mereixes

El gravíssim error

Tots els errors de les classes posseïdores culminen en la visió unilateral que aquestes tenen de la present agitació obrera que fa trontollar el món. Aquestes classes només veuen en la pertorbació social els fets violents i tràgics. Guaiten l'espectacle vermell com si fos un drama. Hi ha revoltes, vagues, crims? Doncs cal que hi hagi energia, cal que actui la força. I, en la espantosa miopia, ja no veuen res més. Tal és son gravíssim error.

No veuen que estan caient les columnes de la vella societat. No veuen que és ja inevitable una profunda transformació social. Les classes dirigents haurien pogut transformar el règim social des del poder i per les lleis. Elles han tingut poder i llet a les seves mans. No han fet res, res essencial. I avui són víctimes de la pròpia imprevisió.

Si al menys ara hi veïessin clar! Tampoc hi veuen. Ni tan solament s'han adonat, per exemple, que la intervenció dels treballadors en el règim de les fàbriques i tallers és una reivindicació justíssima i que, ben practicada, seria un camí per a evitar vagües i conflictes.

Protestar de la violència i del crims, està bé. Però cal renunciar a les injustícies i privilegis que un règim caduc manté encara dins la societat dels homes.

Terrorisme absurde

ABANS, els anarquistes posaven en la bomba dues raons, que amb ella feien girar el cap d'aquells que no volien escoltar els plans dels humils i mostraven al poble el seu sacrifici. Era un cristianisme a l'inrevés, un cristianisme que volia la segona redempció dels homes apel·lant a l'odi i a la mort. Totes les bombes, les nostres i les de França, tenien una lògica, lògica anarquista, naturalment, i així Vaillant llençant-la en el Palau Borbó, fiscà el parlamentarisme, i En Pallás al militarisme, i En Salvador a la burgesia. Unicament En Ravachol, aqueix Rocambole de l'Anarquia, fou il·lògic i vesànic.

Després les bombes de Barcelona tingueren un anonimat i una finalitat absurda desconcertants. Es clavaven en mig del carrer, sense venjar res, sense mostrar cap sacrifici personal, sense indicar als dolorosos cap camí, ni d'amor, ni d'odi. L'heroisme personal dels primers anarquistes s'havia evaporat, i restava solament la bomba de l'homicidi per l'homicidi, con si un misàntrop tràgic se dediqués al carnatge.

I ara l'absurde segueix. La bomba ja no ametralla els simbolismes del règim; ja no escampa la mort pels carrers, com un càstic; ja perd tota la seva tradició de venjança, i en un *music-hall*, on exclusivament hi acudeixen obrers, i segons veus públiques, obrers militants, la mort torna a obrir-se. La ciutat se commou, però aquesta vegada els obrers prenen l'iniciativa de la protesta. No, ells no poden tenir cap contacte ni cap aquiescència amb els terroristes. Ells demanaran justícia, ells l'auxiliaran, ells honoraran als morts.

El govern va quedar desconcertat—diuen els telègrams—amb aquesta declaració. Les autoritats barcelonines, també varen quedar desconcertades. I la Federació Patronal. I la Societat Econòmica... Era lo inesperat que's presentava amb una estratègia política admirable. I els que abans protestaven de les tragèdies terroristes ara ho fan migradament; i ningú gosa insinuar les pretèrites malevolències, i l'enterrament tingué aire ciutadà per imposició dels obrers. Que lluny estavem d'altres enterraments, amb les portes tancades, la burgesia al darrera dels fèretres y el sometent format.

Bomba absurda, bomba de vesania, però que ha aconseguit posar en l'inconegut tràgic, una claretat. La declaració dels Sindicats extreu de la tragèdia la sola afirmació de valor, l'afirmació de que el poble proletari rebutja el crim com instrument de represàlia i de revolució. I heu's aquí com l'absurde produeix lo lògic.—PARADOX

Si al menys, sigués el darrer...

ANT COM s'ha dit i s'ha escrit en contra dels governadors, i resulta que tenim més sort de la que ens mereixem.

Llegeixin, si ho dubten, els articles que a *La Correspondencia Militar* ha publicat un tal senyor Veraz, pseudònim dessota el que pretén algú endavinar-hi al ex governador de Barcelona, senyor Amado.

Aquest senyor Amado, en tot el temps que va ésser governador, no va fer res de profit... per Barcelona i su província. Els seus interessos particulars, no sabem si prosperarien. Es de creure que no, conegut l'esperit de sacrifici que anima a l'immensa majoria de delegats del govern central que periòdicament arriben al Palau del Passeig de l'Aduana.

Entesos? Doncs, prou d'aquest coll. Nosaltres, modestos barcelonins, recordem solament del senyor Amado la ira i la parcialitat demostrada al exercir la censura periodística; les seves negociacions per a acabar amb el sistema de vagues; la rifada de que va ésser objecte, i més que tot, l'apoteòsica funció organitzada en honor seu per la empresa del «Novedades», que incorregué en la candidesa de creure al senyor Amado un pacificador.

Pacificador, en tot cas, per l'estil d'En Polavieja, el *general cristiano*, a quina ombra benefactora nasqué el regionalisme polític.

Una altra cosa ens vé a la memòria, parlant del senyor Amado. Les seves declaracions quilomètriques als reporters encarregats de l'informació del govern civil. Els seus discursos pretensiosos i interminables. La seva incontinència verbalista, marejadora i mancada de sentit.

Llevat d'això i dels articles que en defensa de la seva gestió *concielladora* escrigué la carabassa periodística que firma Cánovas Cervantes, no sabem més del senyor Amado, al que Déu mantingui molts anys en la obscuritat de que tant debó no hagués sortit.

Però ara, com deiem, han sortit a *La Correspondencia Militar* uns articles tractant del problema social a Barcelona, que és tant com dir a Catalunya. Els articles, es suposen perpetrats pel senyor Amado. Diguem que no poden ésser de ningú més. El cúmül de disbarats, les innombrables inexactituds que en els escrits es contenen, diuen a les clares que han d'ésser d'un ex governador. Així van les coses en aquesta benèdita terra nostra, subjecte a la voluntat, quan no al caprici, de *conexedors* tan desperts com el senyor Juli Amado.

Una cosa diríem an aquest, suposant que, com algú afirma i nosaltres sospitem, sigués realment el Veraz articulista:

Sabia tant i anava a peu?

O en altres termes:

Donat el coneixement que demostra tenir

de la ciutat i dels factors que en ella es mouen, no és estrany que amb tanta facilitat es deixés penjar la llufa.

Si tinguéssim la seguretat que després del senyor Amado no havien de facturar-nos-en cap de pitjor...

TABER

ELS CRIMS SOCIALS

SEGUEIX la sang obrera vessant-se pels carrers de Barcelona. Una mà misteriosa tira bombes, apunyala o tireteja als treballadors; als uns perquè són grocs, als altres perquè són blancs i fins a molts perquè són blaus, és a dir, amics de la Llibertat.

Aquests assassinats en plena via pública, comesos per criminals que quasi mai són descoberts, ens recorden aquell famós *Angel Exterminador* que actuava a mitjans del passat segle, matant als homes d'idees lliberals, als negres. Aquells ferotges reaccionaris creien que suprimint els cossos del homes reformadors, salvaven llurs ànimes. Tots els fanatismes s'han valgut sempre d'identics procediments i s'han apoiat constantment en les mateixes falses raons, d'un interès superior que aconsella l'aniquilament dels in-crèduls.

La Confederació General del Treball i demés organitzacions obreres han protestat, en un recent escrit, de tota complicitat i con-comitència amb els autors dels crims socials. Nosaltres creiem en la veritat d'aquesta protesta dels elements directores del Sindicalisme. Som lleals i sincers i no'ns creiem amb el dret de acusar als altres capassos d'indignes hipocresies. Quedem, doncs, en que res té que veure l'organització oficial sindicalista amb la sèrie de crims comesos.

Però, hem convingut tots en calificar aquestes agressions de crims socials, i amb això reconeixem que obeeixen a un sector d'aquesta lluita que sostenen el capital i el treball, en defensa, el primer, d'injustos privilegis, i amb l'anhel, el segon, de lligítimes reivindicacions. No és, doncs, el sindicalisme organitzat el que apel·la a procediments de violència, sinó una mena de *francs tiradors* que's mouen al marge de tota disciplina, i actuen creguts que, pel bé dels obrers, convé imposar, encara que sigui a trets, una summissió general i absoluta al poder dictatorial d'un Sindicat Unic. Diuen que així com el govern imposa la vacuna en interès de la salut pública, ells imposen la sindicació en interès del salvador ideal comunista, i així com l'Estat aplica una sanció penal als tossuts i té medis per a fer efectiva la pena aplicada, ells condemnen als rebecs a mort, únic càstic que poden fer efectiu sense necessitat de l'auxili de jutges, alcaldes i guardia civil.

Naturalment que nosaltres creiem equivocadíssim aquest ideal que guia els trets dels assassins contra companys obrers. No podem creure de cap manera que la matansa metòdica i salvatge d'honrats treballadors, sigui un dels camins que'ns pugui portar a un estat social perfecte basat en la Pau, l'Amor i la Justícia.

I no volem creure que'l mòbil de tants atemptats obeeixi a altra cosa que a un lamentable error de tàctica. Seria dolorós i repugnant que la sang d'obers honrats, vessada tant a dojo, ho fos tan solament per la baixa finalitat d'assegurar les besses d'una colla de jovenets que han adoptat l'ofici d'assassins.

JEPH DE JESPU

El medi de formar judici

LAUGMENT de les tarifes ferroviàries, a punt d'aprovar-se, o aprovat ja a l'hora en que es publica aquesta nota, ha fet suar an En Dato sang i aigua.

Campanyes de premsa, debats parlamentaris allà pels temps ja llunyans en que la

Cambra popular (?) restava oberta, protestes d'entitats econòmiques i mercantils, alçament general de l'opinió... Per fi de festa l'oposició i l'enemiga d'alguns polítics, al cap de tots, En La Cierva.

No manca sinó que les companyies deixin d'agrair el servei i tindrem que haurà fet En Dato un pa com unes hòsties.

L'autorització per a augmentar les tarifes, té nombrosos partidaris en prò i en contra. Fins acceptant els motius que puguin haver-hi per a concedir l'augment, s'ha de reconèixer el retràs amb que viuen les companyies carrilaires espanyoles, amb el seu material primitiu, brut i insuficient; amb les complicacions i els entrebancs de caràcter burocràtic que són el principal obstacle a la seva prosperitat; amb la indiferència i l'apatia que sembla imperar en les explotacions.

Aquests punts i altres que podríem anotar-ne, fan referència a lo que públicament es veu. A lo que un esperit mitjanament observador recull viatjant per les línies espanyoles, i amb bitllet de classe inferior, que vol dir adquirir a la taquilla, després de satisfet el seu import. Diran els tècnics i els economistes, a favor o en contra del augment, lo que vulguin, o creguin haver de dir. El cert és que els carrils, els carrils ordinaris, els que la massa general del país utilitza, són un escàndol i una porqueria. Que no valen—per dir-ho en poques paraules—el tant per cent que en concepte d'augment, d'aquí en avant faran pagar.

Per això voldríem que ultra l'exercit d'experts que desde fa mesos vé parlant del dret de les Companyies a reforçar els ingressos, diguessin la seva en l'assumpte aquells sectors de l'activitat nacional que més utilitzen els carrils. Les Cambres d'Indústria i Comerç—posem per cas—a condició de que deixessin de ser aplecs de comparses i comares i posessin en l'assumpte l'atenció que realment es mereix.

Per lo que respecta al chor polític que ha fet de l'augment de les tarifes un arma per a combatre o defensar al govern...

Als ministres, diputats, senadors, etc., tan aficionats a desplaçar-se, els obligaríem a prescindir dels expressos, dels seients encoixinats, dels vagons-llits, dels departaments destinats a restaurant, de les comptades i relatives comoditats, en fi, que els carrils espanyols ofereixen.

Els manaríem, especialment, comprar el bitllet.

Veuríem, llavors, quin seria el seu pensar.

B. DE R.

La ciutat de la sang

DE totes les ciutats del món, Barcelona, la Barcelona nostra, és la més sagnant. Totes les tragèdies hi tenen escenari. Tots els crims troben pels nostres carrers el lloc adequat, ara entre les ombres de la nit, ara a la plena claror del dia, unes vegades en les barriades solitàries, unes altres en el cor mateix de la urb.

Cada carrer de Barcelona ha vist un dia o altre tacat el seu paviment per la sang humana. El regueró vermell podria servir de itinerari ciutadà. I es produeix la paradoxa que la capital catalana és la ciutat sagnant, mentre que el caràcter dels catalans és refractari als crims de sang. Perquè, doncs, Barcelona es converteix en la Seu tràgica del món? D'on vé aquesta malura que no surt pas de l'ànima del nostre poble?

Nosaltres ens revoltam contra els que volen carregar a la fatalitat la tragèdia de Barcelona. La fatalitat només pot ésser retòricament invocada com a causa d'aquells fets persistents que no sabem a què atribuir. Però en el cas de Barcelona no succeeix això. Per poc que's pensi, s'ha de reconèixer que la causa de la dissort de Barcelona està en les institucions polítiques a què Catalunya està sotmesa. Durant molts anys, durant moltes dotzenes d'anys, Barcelona ha estat orfe d'autoritats intel·ligents i noblement enèrgiques. La gran estesa de cases i carrers que avui formen Barcelona es troba desamparada pel Poder públic. Barcelona està abandonada, molt més abandonada que

les selves verges de les inexplorades regions. En aquestes regions la soletat constitueix una mena de guarda. El milió d'habitants de Barcelona, al contrari, porta el perill de tots els fermentos de violència i de maldat. Contra aquests fermentos no actua res. Res. Ni un Govern, ni un governador, ni una policia. I quan algú dels que tenen autoritat es vol sentir enèrgic, no sap fer altra cosa sinó recórrer a les injustícies i les repressions cruels, obrint així noves ferides per on raja la sang de Barcelona.

Cal que la ciutat es redressi contra aquesta falsa fatalitat històrica que se li vol imposar. Les organitzacions sindicalistes acaben d'alçar el seu crit de protesta davant els horribles crims. Nosaltres la creiem sincera aquesta protesta. Tots, els de dalt i els de baix, els que's troben a un altre costat de barricada, han de fer l'esforç necessari perquè no caiguin més taques vermelles en les planes del viure barceloní. Però l'esforç ha de dirigir-se immediatament a substituir les institucions i els homes que per ineptitud o per malavolència han fet de Barcelona la ciutat de la sang.

FULMEN

L'EMIGRANT

(CORRESPONDÈNCIA)

Buenos Aires. Dia 6 -
Quima Coma - Barcelona -
Al carrer de la Lleona,
número 100 bis, quint pis.

Quima meva: no t'alteris:
la Misèria m'ha embarcat:
ja tornaré al teu costat:
no ploris; no't desesperis.

Vull provar de fer-me'ls meus
en aquest riu de la plata,
per canviar la sort ingrata
dels fills potser meus i teus.

Ja sé que la meua ausència
t'ha de causar greu fatig:
mes, confio fer-me ric:
per lo tant, Quima, paciència!

D'aquí a uns quants anys, si Déu vol,
ja no la ballarem prima:
no't moris d'angúnia, Quima:
no't vesteixis pas de dol.

Un petó als nens i... veïam
si viuràs ben conformada:
salut: fins a la tornada:
ton fidel espòs

Quim Camp.

Barcelona Mes corrent -
Buenos Aires... o als voltants -
Senyor Don Quim Camp - A mans -
Llista de Correus - Urgent -

Quim meu! Ai, gracies a Déu
que ets ben lluny; que no'm fas nosa:
Creu, marit, que com a esposa
m'hi conformo: no'm sap greu.

Sembla que hags sapigut
lo que'm convenia, Quim:
d'ensà que ets fora vivim
en grande: tens substituït.

Aquell senyor de livita
que't pagava algun café,
procura no'm falti rē
i cada nit em visita.

La teva ausència que duri:
No t'encaparris l'ausència:
jo aniré prenent paciència:
ma situació no t'apuri!

Fes-te ric: fes molta broma:
jo aniré fent lo mateix:
de petons dels nens, un feix!
Ta ex muller

Quima Coma.

Per la copia

PEPET DEL CARRIL

CONTES DE TOLSTOI

El corb i la guineu

(FAULA)

Un corb va trobar un dia un troç de carn
i es va posar a dalt d'un arbre.

La guineu, flairant la vianda, s'hi va acostar i va dir:

—Ep, el corb! Quan jo et contemplo i veig

FILOSOFIA PRÁCTICA

— Qui els feia anar a les barraques del Paralelo!...
Fessin com jo, que vaig al "Ritz"

la teva figura i la teva bellesa, penso que tan mateix fores un galant tsar; oh, i que és ben cert, tu en fores de tsar, si, a més d'aquestes qualitats, tinguessis una bona veu.

El corb va obrir el bec i va graular; la carn va caure, la guineu la va agafar i li va dir:

—Ah, el corb! Certament que'n fores de tsar, si, per altra part, tinguessis talent.

Els xacals i l'elefant

(FAULA)

Els xacals s'havien menjat tota la carn morta de la forest i no trobaven res per a nodrir-se.

Un xacal vell va rumiar sobre el mitjà de proporcionar-se queviures.

Se'n va anar a trobar l'elefant i li va dir:

—Nosaltres teníem un tsar, emperò es va tornar tan bèstia, que'ns donava unes ordres impossibles d'executar... Nosaltres volem avui mateix nomenar un altre tsar, i el meu poble m'envia a cercar-te; amb nosaltres se passa bona vida, t'obeïrem en tot i per tot, te farem grans honors. Creu-me a mi, vine-te'n al nostre reialme!

L'elefant va dir que sí i va anar darrera del xacal.

Aquest el va emmenar dins un aiguamoll, i l'elefant s'hi va mig enfonsar.

I el xacal li va dir:

—Ara ja pots manar! Estem promptes a executar les teves ordres.

L'elefant va respondre:

—Ordeno que'm treïeu d'aquí!

El xacal se va posar a riure:

—Agafa'm la cua amb la trompa, i et treuré d'aquí tot seguit.

L'elefant, sorprès, va replicar:

—Tu no'm pots treure solament amb la cua.

—I, doncs, per què ordenes allò que és impossible d'executar?—va fer el xacal.

Per això és tot justament que'ns varem treure de sobre l'altre tsar.

L'elefant se va morir dins el fanguer, i els xacals el van devorar.

El ratolí dins la masia

(FAULA)

Un ratolí vivia dins una masia.

En el trespol de la masia hi havia un forat pel qual anava caient el blat.

El ratolí vivia en l'abundància, i va voler lluir la davant els companys; va rosegar més

el forat, el va engrandir i els va convidar a fer un tiberi.

—Veni a casa meua a fer xerinxola—els va dir,—car tinc prou teca per a poder-vos obsequiar a tots plegats.

Quan va haver reunit els ratolins, ja no va poder trobar el forat: el mujik, havent-se adonat d'aquella obertura en el trespol, l'havia tapada.

Nota de fora

Esparraguera.—Uns quants «lligueros» de aquesta via, varen celebrar una veïllada en commemoració del 11 de setembre. Segons resaven els cartells, era per a honrar als martres de Catalunya. Però es veu que a ells, això dels martres no els entristia gaire, perquè després d'haver-ne recitat unes poesies, els més il·lustrats d'entre ells, van engegar un encisador ball (tal com aquests ho anomenen), del més «castizo agarrao».

Quan una comissió vulgui fer un acte de aquesta naturalesa, deu haver de sentir amor patri i disposar d'homes de seny que no descendeixin a aitals carrinclonades.

La personalitat regional

COM més s'accentua l'intransigència d'un centralisme que és amparador d'una monarquia desacreditada, més latent es manifesta la personalitat de les regions que tenen característiques pròpies i que, per aquest motiu, volen que siguin respectades.

Bascònia, per mitjà del periòdic *Euzkadi*, no fa gaires dies que ha donat compte d'una extensa exposició dirigida al Rei d'Espanya amb motiu de l'estada de S. M. entre els bilbains. En ella, després de donar a conèixer son programa polític i de enumerar alguns cassos de persecució arbitrària, diuen: «Per moltes que siguin les persecucions, el nacionalisme basc no morirà. Si les violències segueixen, contestarem a elles en forma adequada.»

Aquest sentiment regional ve augmentant-se, com hem fet notar, amb l'intransigència centralista. A propòsit de qualsevol data commemorativa d'algun fet històric, els entusiasmes es manifesten de

nou, amb tot el vigor. Precisament fou el dia 11 quan es compliren 206 anys de l'heroica resistència de Catalunya a les tropes de Felip V. Al recordar que aleshores ens foren arrebatats els furs polítics i administratius, l'indignació creix en nosaltres amb més ardència que mai.

Les petites nacionalitats amb característiques pròpies s'hauran de respectar totes, tard o d'hora, si es volen acabar els alçaments patriòtics. Vegi's el cas d'Irlanda, simbolitzada ara per l'alcalde de Cork. Quin perill hi ha en que es concedeixi una independència si aquesta és per a portar la pau i el benestar? Agermanats els pobles en una ampla federació, haurien de gosar, tots els quins en siguessin mereixedors d'aquesta autonomia que fa possible la lliure expansió espiritual i material. No per donar majors atribucions a una regió determinada han de decandir els beneficis d'un altre, sempre que aquelles estiguin ben regulades. Pot establir-se una denominació comú, però cal tindre en compte els detalls particulars.

La personalitat regional deu respectar-se.
FERMI PALAU CASELLAS

DE LA MARCA «KAMÁN-DULAS»

L'AUGMENT DE LES TARIFES

(PEL LÍCULA FERROVIARIA EN TRES JORNADAS)

I—LES COMPANYIES I DON EDUARD

—Què fem? S'augmenten o no?

Així no podem seguir.

—Oh! Si's tractés sols de mí...

La gent és lo que'm fa pò.

—Doncs, no hi haurà més remei:

o ens vé l'auxili oficial,

o enguegem el personal

i sospensem el servei.

No hi caben més dilacions.

—Per favor, tinguin cordura.

—Encara més?... ¿Que's figura

que hem perdut ja pocs milions?

—Procurin fè economies.

—Com? ¿Suprimint els xiulets?

¿Gastant per carbó, lluquets?

¿Despaixant dos guardavies?

—Senyor, quina situació!

—En fi, mediti's-ho bé:

quaranta vuit horas té

per contestar-nos sí o no.

II—LA FÓRMULA

Consell en la Presidència:

—Cavallers, no discutim,

i a veure què decidim,

perquè el conflicte es d'urgència.

—Per nosaltres, en el plet,

poc hi ha que reflexionà;

tot lo que vostè farà

sempre ho trobarem ben fet.

—Jo ja ho tinc pensat fa dies.

No hi veig altra solució

que accedí a la petició

de les pobres companyies.

—Però, el país...

—Cabalment!...

Tot consisteix en mirar

si se li pot fè empassar

la justícia de l'augment.

—Oh! Si's conseqüis això!

—Perquè no? Amb molta i palica,

se'l treballa, se'l predica...

—Sí. I qui sabrà fer-ho?

—Jo!...

III COMPTES CLARS

Gran sala. Els contribuents,

refrenant ses justes ires,

omplen palcos i cadires,

neguitosos i impacients.

Apareix En Dato, al fi;

saluda, va a l'encerat

i amb la major serietat

i guix en mà, parla així:

—Senyors: Vinc a posà en clà

això de l'augment, i al fer-ho,

seré tan sincer, que espero

que tot el món m'entendrà.

Veuen? Mil noucents setanta,

és el dèficit present;

ara, d'això en treiem cent

i ho dividim per quaranta.

Com és just i natural,

sumem les onze partides

i, altra volta dividides,

les afegim al total.

Borrem el set, que ens fa nosa;

quatre per sis, dos per tres...

I... rē; aquí tenen vostès

ben explicada la cosa.—

Tots els presents, es clà, intenten

protestar, però és en và;

els guardies els fan callà...

I les tarifes s'augmenten.

C. GUMÀ

L'ídol

—Tu, per aquí?
 —Sí, amic, sí.
 —I el teu viatge a Noruega?
 —Ja ho veus... No l'he fet!

Fou gran la meua estupefacció al trobar a l'estació d'un poblet de la província de Lleida, amagat en el sacó d'una muntanya, al meu amic Pere Roig, l'escriptor conegut que feia un mes havia anunciat un llarg viatge per terres nòrdiques.

—Però, com pot ésser?... I t'estàs aquí... tot sol?

—No—me va respondre amb vacilació. Després continuà amb to sec: —Ja que l'atzar et porta per aquests varals i descobreixes el meu amagatall, val més que no ignoris res, absolutament res. Anem cap a la fonda i t'ho contaré tot!

Seguírem un tros de carretera que hi ha abans d'arribar al poble. A cada costat s'hi extén una tirallonga d'arbres esprimatjats que el vent feia moure amb pena. Un sol d'hivern groguejava tan sols la part alta del poble arropit a la fondalada. El cloquer era blanc, i, vist de dalt de l'estació, semblava un monjo amb caputxó cantant les matines. La carretera travessava el poble i continuava plana avall com una pinzellada de calc.

Durant el trajecte no ens diguerem ni un mot. No m'atrevia a trencar el silenci i me'n aprofitava per a classejar netament els meus pensaments i poder esbrinar el perquè podia trobar-se allí; perquè un home com ell, tan recte i tan enemic de la mentida—no per virtut, sinó per menyspreu,—s'havia pogut imaginar aquella faula del fals depart a Noruega. Llavors me vingué a la memòria la gasetilla que feia pocs dies llegí en un quotidià diari de Barcelona: «L'intel·ligent escriptor En Pere Roig tornarà dins d'un mes de Noruega, i ens farà present d'un llibre titulat *Sota el sol de mitja nit*». Veia la seva vida durant els dos darrers anys; el triomf conquerit amb la seva obra *Els afamats* que el convertí en escriptor de moda, i llur presència pels salons, fent batre tots els cors femenins.

L'únic tros obscur de la seva vida, era el de les aventures amoroses. Per aquest cantó era misteriós. Al trobar-nos en la cambra que m'havien destinat, freda, neta i muda com totes les de fonda, després de mocar-se i pregar-me que m'assegués, me digué, repenjat a la barana del llit i amb les mans a la butxaca.

—No te'n saps avenir, veritat? Ho comprenc. Me deus considerar com un qualsevol, després d'haver-vos enganyat d'aquesta manera...

—Amic—vaig respondre discretament,—res t'obliga a revelar-me aquest secret, encara que m sembla haver-lo endevinat. Tu deus amagar gelosament en aquest recó de món, a la teva felicitat; la teva felicitat al costat del teu ídol: prop de la dona que les nostres imaginacions ens fan preveure meravellosa; gaudint amb aquella qual reflex d'aurat veiem pels teus llibres; amb aquella que no hem vist mai, però que ens pensem conèixer...

Feia estona que En Roig brandava la testa, fins que amb ulls plens d'angoixa exclamà:

—Calla! L'ídol!... Jo, En Pere Roig, l'escriptor que davant del públic sembla que totes les dones se li'hagin de rendir, et diu que aquesta dona, aquest ídol que m'enveja sense conèixer, no existeix!

—Que dius?

—Deixa'm continuar, t'ho pregol... He escrit tots els meus llibres, amb l'esperança que la Dona, aquella que jo havia cantat, que la meua intel·ligència havia creat, aquella a qui jo dedicava totes les meves obres, la dona ideal vers la qual anaven tots els meus desitjos, arribaria el dia que's llençaria als meus braços; que jo la conèixeria i que els meus llavis besarien aquell somni infantat en les meves nits inquietes. Però encara l'espero! Una nit, en un *music-hall* del Paral·lel, on havia anat a avorir-me una hora, vaig trobar una amiga tarifada que tenia l'aire més trist que les altres. Vaig emportar-me-la a casa, i després d'un gran silenci ens revolcàrem luxuriosament per entre la flonjor dels llençols, confonent la misèria espiritual que ens unia. L'endemà el mateix buid, la mateixa tristesa.

>Asseguda al meu costat, reia amb un riure

Paraules sinceres

—Vol que li sigui franc? .. Em sembla que no li escaurà gens.

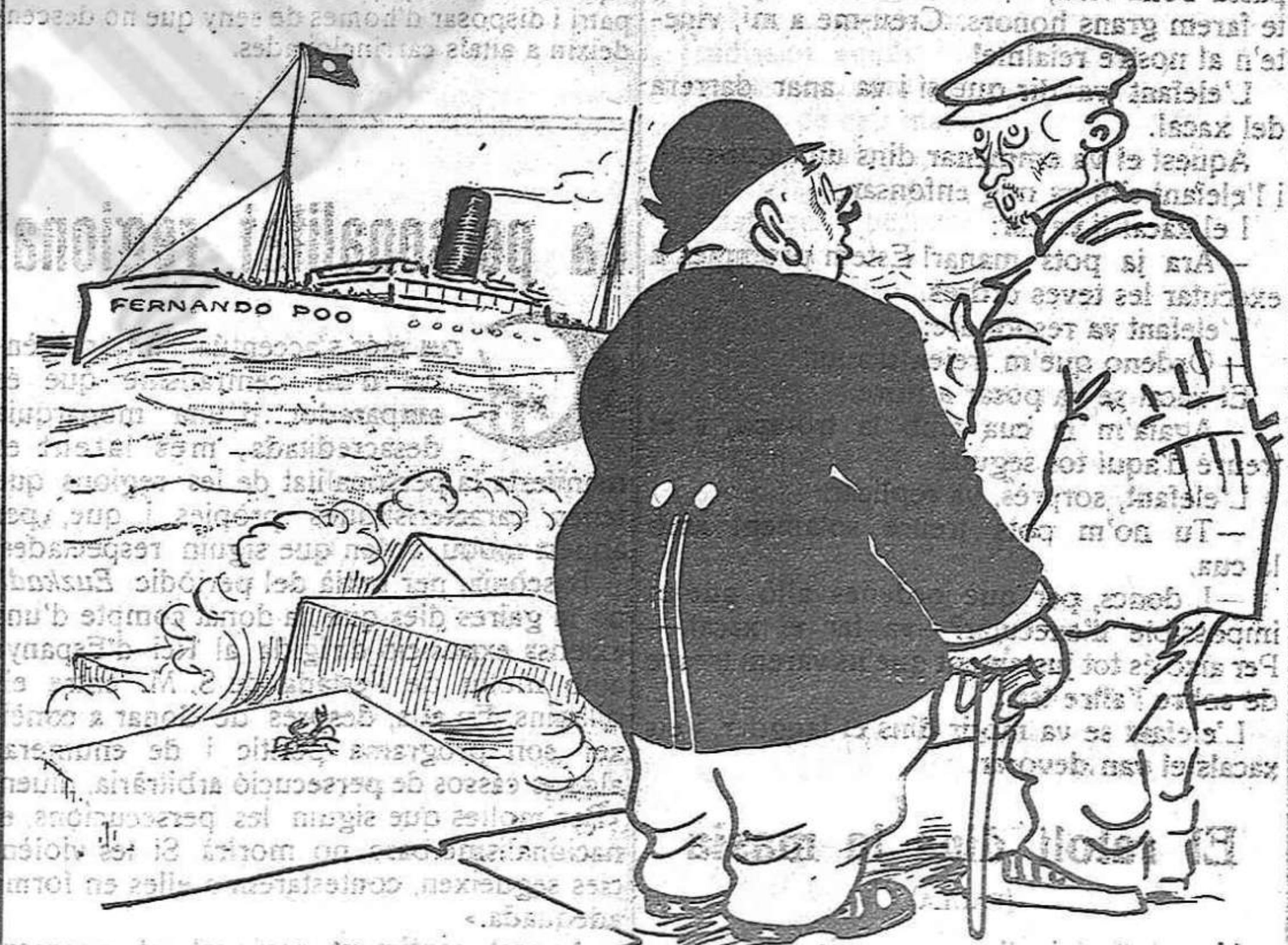
forçat, trist, un riure de cansament, de fàstic de viure. En aquells moments me repugnava aquella dona que devia haver estimat molt i que ara venia les seves manyagueries. Sí, aquella era la de sempre, la que estimà follament a un ingrát; la que abandonà amb goig llur virginitat en els braços de l'home volgut, que després la menyspreuà. La que, fastiguejada de tot, es llençà a la vida lliure per a oblidar, en els braços d'infinitat d'hommes, els ressons de passió llunyana. I seguia somrient amb un riure de fàstic. La compadria a l'ensempe que una força desconeguda m'impulsava a parlar-li dolçament, pregant-li que no vengués el seu cor; que no es rebaixés fins al punt de posar preu als seus peïtons. —No veus que la teva rialla és una mueca?—li deia jo.—Plora, plora les teves penes en silenci i no t'esforcis en aparentar aquesta tonta i ridícula alegria! Dedicat a evocar els records de l'home estimat, i separant-te d'aquest ambient impúdic, aixecat a la pura regió de les ànimes que viuen noblement.

>Llgrimejant se'n anà, sense acceptar-me res. Jo vaig restar neguitós i sense ganes de menjar res a l'hora de dinar. Un canvi s'apoderava de mi, i no poguent aguantar més, a darrera hora de la tarda, la vaig anar a cercar, i ja no ens hem separat més. I per haver refusat, per altiu, per ironia o per desdeny, el petó de totes les boques que se m'oferien, frueixo els d'una dona de tothom i de ningú... I sento una mena de joia malsana quan me dic: «Tu que no has escrit sinó que per a la Bellesa, per a la Bellesa absoluta i sense taques, has arribat, per una necessitat de tendreses, pel gust de no trobar-te tan sol, a junyir la teva vida amb la d'una prostituïda de cos, però no de cor ni d'ànima». En Pere Roig, el cantaire de les excelsituds de la dona, té per amada una vagassa, amic! Que n'és d'estrabòtica la vida!

I callà, desanimat, dominat per la lassitud, aclaparat sota el pes de la fatalitat, mentre el seu somni esdevenia un hermós ocell eixelat.

FERRAN CANAMERAS

Diàleg al moll

—Que són emigrants?

—Sí... emigrants per força.

REPICS

Nou sindicat de resistència és el que s'ha constituït en una població catalana. Se compon dels pobres que diàriament passen casa per casa pidolant. En el reglament hi figura un article que diu: «A los socios que pertenezcan a esta Sociedad, se les prohíbe admitir dádivas que no excedan de cincuenta céntimos de peseta».

Mitja pela; molt bé. Trobo de molta oportunitat la constitució d'aquesta Societat perquè no cal dir que són moltes les famílies de bona posició que entreguen dos cèntims als pidolaires, fent gran ostentació d'ésser persones caritatives.

Havent tornat Barcelona a una època de terror i de neguit, algú diari s'atreveix a preguntar:

«I els diputats? Què fan, què diuen els nostres diputats?»

Els uns fan com el mussol del conte d'En Verdguer: *S'hi fixen*.

I els altres aprofiten el *pase* del carril xalant-se de una festa major a l'altra.

I no'ls demaneu explicacions, que ells ja us demanaran el vot, quan el cas se presenti de reelegir-los.

Tan mateix el famós Alcalde de Cork ha fet la competència an En «Papus».

Trenta i pico de dies sense pendre cap aliment, són dies.

I el govern anglès inflexible, deixant-lo morir. Però la processó va per dintre.

La energia d'En Lloyd George es convertirà amb el *cork* del remordiment.

En Marcellí Domingo convoca a una Assembla en la qual proposarà que'ls republicans extremistes entrin a la coalició sindicalista-socialista.

Però ja diuen que En Layret no s'hi vol pas adherir.

Perquè creu que els extremistes van massa endavant i corren massa.

I es clar, ell amb les crosses no podria seguir.

D'un periòdic local:

«Ayer, en el expreso, llegó el director general de Registros, señor Fournier.»

El senyor Esteve, al tanto:

«Registres? Ve't aquí una mida repressiva que em sembla molt oportuna!»

Aniversari.

Sembla que enguany els radicals pensen commemorar amb gran solemnitat el 29 de setembre, data de la Revolució espanyola.

Es inútil. Els lerrouxistes, mentre duguin el lastre del abdómen ullat del quefe, no faràn res, per focs artificials que cremin.

Per una banda, la massa obrera que se'ls escorre cap al socialisme, per l'altra els nacionalistes avençats que no hi volen saber res...

Vaja, que l'onze de setembre està eclipsant al 29.

Feia goig, dissabte passat, el monument d'En Casanova; les corones a centenars, una gentada immensa, crits, cants i fins... quiscuna garrotada.

Si l'Alcalde de Cork hagués pogut presenciar el bell espectacle, moriria encara més content.

—Shoking!—diria.—Aquests comencen a conrear el terreny on jo acabo d'escampar la llevor. D'aquí pocs anys, ja veureu quina cullita més hermosa!

Ha petat una bomba a «Pompeya»! I els barcelonins, davant la terrible nova, eren presos del natural astorament.

De moment restaven desorientats, perquè a Barcelona n'hi ha tres de llocs públics amb el mateix nom.

Un *music-hall*, un teatre, una església.

Ha petat una bomba a «Pompeya»!—seguien anunciant l'endemà al matí.

I el senyor Esteve, després, tot prenent el xocolata, preguntava esperat:

—Que hi havia uns funerals?

Es murmura que s'acaba de descobrir una importantíssima emissió de bitllets de banc falsificats.

Si tenim en compte l'ambient maximalista que's respira, aquesta notícia no'ns pot fer fret ni calor.

Bitllets falsos?... Tant se val!

D'aquí quatre dies no serviran ni els bons.

Llegeixo, l'altre dia:

«El Presidente de la Mancomunidad señor Puig y Cadafalch ha salido para Montserrat...»

Amb timbal o sense timbal?

En varies poblacions de Itàlia els obrers s'han apoderat de les fàbriques.

Aquí del refrà:

Quan vegis les barbes del vell pelar, posa les teves a remullar.

Imp. La Campana i L'Esquella, Oim, 8.-Barcelona